

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za teška
kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena na
teritoriji bivše Jugoslavije od 1991.
godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 22. novembar 2011.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 22. novembra 2011.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG ZA ODGAĐANJE POSTUPKA
PRIJE POČETKA IZVOĐENJA DOKAZA VEZANIH ZA SREBRENICU**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu za odgađanje postupka prije izvođenja dokaza vezanih za Srebrenicu" koji je optuženi podnio 11. novembra 2011. (dalje u tekstu: Zahtjev) i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Argumentacija

1. Optuženi u Zahtjevu traži da Vijeće prije početka komponente dokaznog postupka koja se odnosi na Srebrenicu odgodi suđenje na period od mjesec dana kako bi bili ispunjeni uslovi za pravično suđenje i kako on ne bi i dalje bio kažnjavan za to što tužilaštvo krši svoje obaveze objelodanjivanja.¹

2. Optuženi tvrdi da je činjenica da je tužilaštvo prekršilo obaveze objelodanjivanja koje ima s obzirom na pravilo 68 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) njega i njegov tim odbrane spriječila u tome da pregledaju stotine hiljada stranica vezanih za Srebrenicu.² On objašnjava su mu, od materijala s čijim se objelodanjivanjem kasnilo, 12.392 dokaza vezana za Srebrenicu objelodanjena 21. decembra 2010., 22 video-snimka 26. januara 2011. i 248 drugih dokaza 16. marta 2011. (dalje u tekstu: objelodanjeni materijal).³ Optuženi osim toga tvrdi da su mu tokom proteklih godinu dana objelodanjivane stotine dokumenata vezanih za Srebrenicu, uključujući hiljade stranica transkripta svjedočenja iz predmeta *Tužilac protiv Tolimira* u kojem je suđenje u toku (dalje u tekstu: dodatni materijal).⁴

3. Optuženi objašnjava da su, zbog toga što je prioritet dao proučavanju znatne količine materijala koji je objelodanjen sa zakašnjenjem a vezan je za komponentu dokaznog postupka koja se odnosi na opštine, i zbog tempa suđenja, on i njegov tim odbrane objelodanjeni materijal i dodatni materijal "naprosto stavili na stranu", bez da su ga pregledali.⁵ Optuženom bi se stoga, s obzirom na nedostatak vremena i sredstava da taj materijal pregleda, moglo dogoditi da u komponentu dokaznog postupka koja se odnosi na Srebrenicu mora da uđe potpuno nepripremljen.⁶

---

¹ Zahtjev, par. 1.

² Zahtjev, par. 1.

³ Zahtjev, par. 2.

⁴ Zahtjev, par. 2.

⁵ Zahtjev, par. 3.

⁶ Zahtjev, par. 6.

4. Dana 15. novembra 2011. tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na 'Zahtjev za odgađanje postupka prije izvođenja dokaza vezanih za Srebrenicu'", s povjerljivim dodacima A-C (dalje u tekstu: Odgovor), u kojem se protivi Zahtjevu i tvrdi da optuženi nije pokazao da je u interesu pravde da se suđenje prekine na mjesec dana prije početka komponente dokaznog postupka koja se odnosi na Srebrenicu.⁷

5. Konkretno, tužilaštvo tvrdi da optuženi daje iskrivljeni prikaz količine objelodanjenog materijala i da je njegova tvrdnja da je riječ o "oslobađajućem materijalu koji je objelodanjen sa zakašnjenjem" pogrešna.⁸ Ono objašnjava da je, protivno tvrdnji optuženog da su mu 12.392 dokaza objelodanjena 21. decembra 2010., od tih dokaza, njemu u tom trenutku 7.191 dokaz već bio dostupan i da mu je, prema tome, po prvi put objelodanjeno samo njih 5.190.⁹ Kada se tome pribroje dokazi koji su optuženom objelodanjeni 26. januara 2011. i 16. marta 2011., vidi se da ukupan broj objelodanjenog materijala iznosi 5.469.¹⁰ Tužilaštvo tvrdi da je, u svakom slučaju, objelodanjeni materijal optuženom dostavljen kao relevantni materijal u skladu s pravilom 68(ii) Pravilnika i da on u vezi s objelodanjenim materijalom nije tvrdio da je tužilaštvo prekršilo odredbe pravila 68(i).¹¹

6. Tužilaštvo nadalje tvrdi da je optuženi imao gotovo godinu dana da, uporedo s drugim obavezama vezanim za suđenje, pregleda objelodanjeni materijal, što je više nego dovoljno vremena.¹² Uz to, tužilaštvo je optuženog jasno obavijestilo o objelodanjivanju dodatnog materijala, koje je vršilo u takvim razmacima da je on taj materijal lako mogao kontinuirano pregledavati kako mu je objelodanjivan.¹³

7. Tužilaštvo zatim tvrdi da su argumenti optuženog da objelodanjeni materijal i dodatni materijal, zbog nedostatka vremena i sredstava, nije mogao pregledati ni u jednom trenutku ove godine neutemeljeni.¹⁴ Osim toga, s obzirom na to da je optuženi odabrao da dio svog vremena i sredstava utroši na istraživanje pitanja od sporednog značaja, koja su se isto tako efikasno mogla rješavati i po okončanju dokaznog postupka tužilaštva, činjenicu da nije pregledao objelodanjeni

---

⁷ Odgovor, par. 1, 20.

⁸ Odgovor, par. 2.

⁹ Odgovor, par. 8. U povjerljivim dodacima A-C, tužilaštvo je uz Zahtjev priložilo dopise vezane za objelodanjivanje – od 21. decembra 2010., 26. januara 2011. i 16. marta 2011.

¹⁰ Odgovor, par. 8.

¹¹ Odgovor, par. 9.

¹² Odgovor, par. 11.

¹³ Odgovor, par. 11.

¹⁴ Odgovor, par. 12–14.

materijal i dodatni materijal bilo bi primjerenije pripisati pogrešnom raspoređivanju sredstava i davanju prioriteta drugim zadacima.¹⁵

8. Tužilaštvo takođe tvrdi da je optuženi Zahtjev trebalo da podnese mnogo ranije jer je gotovo godinu dana znao da u svom posjedu ima relevantni materijal koji nije pregledan.¹⁶ Ono objašnjava da bi, budući da komponenta njegovog dokaznog postupka koja se odnosi na Srebrenicu treba da počne za nepune dvije sedmice, prekid prije njenog početka štetno uticao na njegov dokazni postupak i nepotrebno napravio probleme onim svjedocima čije bi se svjedočenje moralo odgoditi.¹⁷ Stoga, budući da optuženi nije objasnio zašto je, nakon što je primio objelodanjeni materijal, toliko odugovlačio s podnošenjem Zahtjeva, ne postoji valjan razlog koji bi opravdao prekidanje izvođenja dokaza tužilaštva ili pravljenje problema svjedocima.¹⁸ U skladu s tim, kada bi se ostalo pri postojećem rasporedu i kada bi svjedoci tužilaštva čija su svjedočenja zakazana bili saslušani prije zimske pauze u radu Suda, to ne bi neprimjereno išlo na štetu optuženog.¹⁹

9. Konačno, u slučaju da Vijeće ipak odluči da optuženom odobri kratak prekid kako bi pregledao objelodanjeni materijal i dodatni materijal, tužilaštvo traži da to bude nakon zimske pauze u radu Suda kako bi imalo dovoljno vremena da tome prilagodi izvođenje svojih dokaza i izradi novi raspored pozivanja svjedoka.²⁰

10. Dana 18. novembra 2011. optuženi je u prilog Zahtjevu podnio "Dopunski podnesak: Zahtjev za odgađanje postupka prije izvođenja dokaza vezanih za Srebrenicu" (dalje u tekstu: Dopunski podnesak), u kojem je naveo da je upravo postao svjestan toga da, iako mu je 9. septembra 2009. odobren pristup svom povjerljivom materijalu iz predmeta *Tolimir*,²¹ još nije dobio pristup ni javnim ni povjerljivim dokaznim predmetima iz tog predmeta.²² Iz tog razloga,

---

¹⁵ Odgovor, par. 13–14.

¹⁶ Odgovor, par. 15–16.

¹⁷ Odgovor, par. 17.

¹⁸ Odgovor, par. 16–17.

¹⁹ Odgovor, par. 18.

²⁰ Odgovor, par. 19.

²¹ Dopunski podnesak, par. 3, gdje se upućuje na *Tužilac protiv Zdravka Tolimira*, Odluku po zahtjevu Radovana Karadžića za pristup povjerljivim materijalima u predmetu *Tolimir*, 9. septembar 2009. (dalje u tekstu: Odluka o pristupu u predmetu *Tolimir*).

²² Dopunski podnesak, par. 2. Optuženi tvrdi da ga je Sekretarijat upravo obavijestio: 1) da se kontinuirano objelodanjivanje javnih dokaznih predmeta iz predmeta *Tolimir* ne odvija automatski, nego optuženi te dokazne predmete mora izričito zatražiti; 2) da povjerljivi dokazni predmeti tužilaštva još nisu objelodanjeni zato što je Sekretarijat za to tek nedavno dobio odobrenje tužilaštva; i 3) da povjerljivi dokazni predmeti odbrane još nisu objelodanjeni zato što Sekretarijat za to još nije dobio odobrenje odbrane; Dopunski podnesak, par. 4.

bilo bi nepravilno da komponenta dokaznog postupka koja se odnosi na Srebrenicu počne dok on još nema pristup tom materijalu.²³

11. Dana 21. novembra 2011. tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na 'Dopunski podnesak: Zahtjev za odgađanje postupka prije izvođenja dokaza vezanih za Srebrenicu'" (dalje u tekstu: Odgovor na dopunski podnesak), u kojem tvrdi da Dopunski podnesak – ni sam za sebe ni kada se uzme zajedno sa razlozima iznijetim u Zahtjevu – ne nudi osnovu s obzirom na koju bi jednomjesečni prekid postupka prije početka komponente dokaznog postupka koja se odnosi na Srebrenicu bio opravdan.²⁴

12. Tužilaštvo tvrdi da, prema podacima kojima ono raspolaže, broj dokaznih predmeta tužilaštva u predmetu *Tolimir* iznosi 2.979, a broj dokaznih predmeta odbrane 323, od čega su otprilike 591 dokazni predmet tužilaštva i 26 dokaznih predmeta odbrane povjerljivi.²⁵ Tužilaštvo je nedavno obavijestilo Sekretarijat da se optuženom može dati pristup svim povjerljivim dokaznim predmetima tužilaštva iz predmeta *Tolimir*.²⁶ Međutim, optuženi je, kako tvrdi tužilaštvo, već imao pristup svim povjerljivim dokaznim predmetima tužilaštva iz tog predmeta, s izuzetkom dva.²⁷ Što se tiče povjerljivih dokaznih predmeta odbrane, tužilaštvo tvrdi da optuženom od njih nisu dostupna još samo četiri.²⁸ Prema tome, činjenica da optuženom nisu dostupna dva povjerljiva dokazna predmeta tužilaštva i četiri povjerljiva dokazna predmeta iz predmeta *Tolimir* ne predstavlja osnovu za jednomjesečnu odgodu suđenja.²⁹ Ukoliko optuženi, nakon što dobije pristup tim dokazima i pregleda ih, bude smatrao da su oni dovoljno važni za svjedočenje nekog od svjedoka u ovom predmetu, on može tražiti da tog svjedoka ponovo pozove radi daljnjeg unakrsnog ispitivanja, pod uslovom da pokaže da za to postoji valjan razlog.³⁰

II. Mjerodavno pravo

13. Vijeće ponovo podsjeća da članovi 20(1) i 21(4)(c) Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) štite pravo optuženog na ekspeditivno suđenje, uz puno poštovanje njegovih

²³ Dopunski podnesak, par. 5.

²⁴ Odgovor na dopunski podnesak, par. 1, 6.

²⁵ Odgovor na dopunski podnesak, par. 2.

²⁶ Odgovor na dopunski podnesak, par. 3. V. Obavještenje tužilaštva o pridržavanju odluke po Karadžićevom zahtjevu za pristup povjerljivim materijalima u predmetu *Tolimir*, 25. oktobar 2011. (dalje u tekstu: Obavještenje u vezi s pristupom).

²⁷ Odgovor na dopunski podnesak, par. 3.

²⁸ Odgovor na dopunski podnesak, par. 4. V. takođe *Tužilac protiv Zdravka Tolimira*, Obavještenje odbrane u skladu s odlukom po zahtjevima odbrane za pristup povjerljivim materijalima u predmetu *Tužilac protiv Tolimira*, 21. novembar 2011.

²⁹ Odgovor na dopunski podnesak, par. 5.

³⁰ Odgovor na dopunski podnesak, par. 5.

prava i bez nepotrebnog odgađanja. Uz to, član 21(4)(b) Statuta predviđa da optuženi mora imati "odgovarajuće vrijeme i uslove za pripremu odbrane". Vijeće podsjeća i na to da je prekidanje postupka vanredna mjera, koju će naložiti samo ako se uvjeri da je to u interesu pravde.³¹

III. Diskusija

14. Vijeće napominje da optuženi u vezi s objelodanjenim materijalom i dodatnim materijalom ne tvrdi da je tužilaštvo prekršilo svoje obaveze objelodanjivanja po pravilu 68. Osnova po kojoj on traži jednomjesečni prekid suđenja prije početka komponente dokaznog postupka tužilaštva koja se odnosi na Srebrenicu je – kako to shvata Vijeće – sistematsko kršenje od strane tužilaštva obaveza objelodanjivanja po pravilu 68 Pravilnika, koje se odnosi na hiljade dokumenata, i njegova posljedična nemogućnost da, s obzirom na nedostatak sredstava i vremena, objelodanjeni materijal i dodatni materijal pregleda. Shodno tome, Vijeće će svoju analizu ograničiti samo na pitanje da li je količina objelodanjenog materijala i dodatnog materijala, kada se uzme zajedno s navodom da optuženi – između ostalog, i zbog ranijih kršenja od strane tužilaštva obaveza objelodanjivanja po pravilu 68 – nema dovoljno vremena i sredstava da ih pregleda, opravdava odgađanje glavnog pretresa.

15. U prilog Zahtjevu optuženi ukazuje na obrazac kršenja obaveza objelodanjivanja koje pred tužilaštvo stavlja pravilo 68. Vijeću je taj obrazac dobro poznat i s tim u vezi je u brojnim prilikama izražavalo zabrinutost ističući, između ostalog, da je, "mada se u vezi s pojedinačnim dokumentima može reći da njihovo zakasnjelo objelodanjivanje optuženom nije nanijelo štetu, Vijeće [...] sve više zabrinuto zbog potencijalno kumulativnog efekta takvog kasnog objelodanjivanja".³² Postojanje takvog obrasca vidi se i iz broja slučajeva u kojima je Vijeće utvrdilo da je tužilaštvo prekršilo svoje obaveze objelodanjivanja.³³ Vijeće je u toku postupka

³¹ Odluka po zahtjevu optuženog za odgađanje postupka, 18. avgust 2010. (dalje u tekstu: Odluka o odgađanju postupka), par. 5.

³² V. Odluka po dvadeset drugom, dvadeset četvrtom i dvadeset šestom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem objelodanjivanja, 11. novembar 2010. (dalje u tekstu: Odluka od 11. novembra 2010.), par. 41, gdje se upućuje na pretres, T. 8908 (3. novembar 2010.).

³³ V., između ostalog, Odluka po pedeset devetom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 14. oktobar 2011.; Odluka po pedeset petom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 19. avgust 2011.; Odluka po pedeset trećem i pedeset četvrtom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 22. juli 2011.; Odluka po pedeset prvom i pedeset drugom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 7. juli 2011.; Odluka po četrdeset devetom i pedesetom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 30. juni 2011.; Odluka po četrdeset osmom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 30. maj 2011.; Odluka po četrdeset sedmom zahtjevu za utvrđivanje kršenja obaveze objelodanjivanja i daljnji prekid postupka, 10. maj 2011. (dalje u tekstu: Odluka o šestom odgađanju); Odluka po četrdesetšestom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 20. april 2011.; Odluka po zahtjevima optuženog broj četrdeset tri do četrdeset pet da se utvrdi kršenje obaveze objelodanjivanja, 8. april 2011.; Odluka po zahtjevima optuženog broj 37-42 u vezi s kršenjem odredbi pravila o objelodanjivanju, 29. mart 2011.; Odluka po trideset drugom, trideset trećem, trideset petom i trideset šestom zahtjevu u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 24. februar 2011.; Odluka po tridesetom i trideset i prvom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem objelodanjivanja, 3. februar 2011.; Odluka po dvadeset devetom zahtjevu u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 11. januar 2011.

sve vrijeme preduzimalo energične korake kako bi zaštitilo pravo optuženog na pravično suđenje tako što je primijenilo niz mjera s ciljem da taj obrazac prekine i obezbijedi "optuženom [...] dovoljno vremena da pregleda objelodanjene materijale i da ih, po potrebi, uklopi u svoju strategiju odbrane i unakrsno ispitivanje relevantnih svjedoka".³⁴ Među tim mjerama, Vijeće je ranije odobravalo odgađanje postupka, kada se bilo uvjerilo da je, u datim okolnostima, takvo sredstvo u interesu pravde.³⁵ Međutim, Vijeće podsjeća na svoj zaključak da suđenje nije potrebno odgađati svaki put kad optuženi dobije novi materijal na osnovu pravila 68 i da on, kao i svaki branilac koji zastupa nekog optuženog na ovom Međunarodnom sudu, mora biti u stanju da kontinuirano pregleda novodobijeni materijal na osnovu pravila 68 u sklopu svojih tekućih priprema za suđenje.³⁶

16. U ovom slučaju, optuženi se oslanja na objelodanjivanje – kako tvrdi – 12.662 dokaza vezana za Srebrenicu u periodu od 21. decembra 2010. do 16. marta 2011., u tri uzastopne ture,³⁷ i tvrdi da je to zakasnjelo objelodanjivanje ekvivalent onom koje je zahtijevalo šestosedmičnu odgodu postupka koju je Vijeće naložilo u februaru 2011. Odlukom po zahtjevu optuženog za četvrto odgađanje postupka.³⁸ Nakon analize relevantnih dopisa o objelodanjivanju koje mu je dostavilo tužilaštvo,³⁹ i količine dokaza koji su, prema tim dopisima, u decembru 2010. već bili u posjedu optuženog, Vijeće napominje da objelodanjeni materijal, kako je tužilaštvo i navelo, sadrži otprilike 5.500 dokaza,⁴⁰ što je znatno manje od broja koji je naveo optuženi. Vijeće nadalje napominje da je objelodanjivanje otprilike 250 od tih dokaza već uzeto u obzir kada je ono 10. maja 2011. Odlukom po četrdeset sedmom zahtjevu za utvrđivanje kršenja obaveze objelodanjivanja i daljnji prekid postupka odobrilo dodatnu odgodu od sedmicu dana.⁴¹

17. Vijeće smatra potrebnim da podsjeti da je do šestosedmične odgode koja je odobrena Odlukom po zahtjevu optuženog za četvrto odgađanje postupka došlo zbog toga što je tužilaštvo materijal vezan za komponentu njegovog dokaznog postupka koja se odnosi na opštine

³⁴ V., između ostalog, Odluka po zahtjevima optuženog broj 18-21 u vezi s kršenjem objelodanjivanja, 2. novembar 2010., par. 42–43; Odluka od 11. novembra 2010., par. 39.

³⁵ V., između ostalog, Odluka o odgađanju postupka; Odluka po zahtjevu optuženog za četvrto odgađanje postupka, 16. februar 2011. (dalje u tekstu: Odluka o četvrtom odgađanju); Odluka po zahtjevu optuženog za peti privremeni prekid postupka, 17. mart 2011. (dalje u tekstu: Odluka o petom odgađanju).

³⁶ V. Odluka od 11. novembra 2010., par. 40.

³⁷ V. Zahtjev, par. 2.

³⁸ Zahtjev, par. 5, gdje se upućuje na Odluku o četvrtom odgađanju.

³⁹ Zahtjev, povjerljivi dodaci A-C. Vijeće je analiziralo i informacije iz Periodičnog izvještaja tužilaštva o objelodanjivanju s povjerljivim dodacima A, B i C, od 17. januara 2011.; Periodičnog izvještaja tužilaštva o objelodanjivanju s povjerljivim dodacima A, B i C, od 15. februara 2011.; i Periodičnog izvještaja tužilaštva o objelodanjivanju s povjerljivim dodacima A, B i C, od 15. aprila 2011.

⁴⁰ V. Odgovor, par. 8; povjerljivi dodaci A-C.

⁴¹ Odluka o šestom odgađanju, par. 19–24. V. takođe Četrdeset sedmi zahtjev za utvrđivanje kršenja obaveze objelodanjivanja i daljnji prekid postupka (mart 2011. – pravilo 68), 19. april 2011., par. 10.

Prijevod

objelodanilo u jednom komadu, jako blizu datuma kada je, prema procjenama, trebalo da počne taj dio njegovog dokaznog postupka.⁴² Vijeće je tada smatralo da "[n]avod tužilaštva da 32.000 stranica dokumenata i 200 sati video-snimaka [...] mogu biti objelodanjeni optuženom *en masse*, u jednom danu, i da se pritom očekuje da će on biti u mogućnosti da ga kontinuirano pregledava i da, po potrebi, tu količinu materijala uklopi u izvođenje svoje odbrane, nije održiv".⁴³ Ono je potom zaključilo da je, s obzirom na date okolnosti, primjereno da se odobri odgoda od šest sedmica.⁴⁴

18. U ovom slučaju, Vijeće ističe da je objelodanjeni materijal, koji sadrži otprilike 5.500 dokaza, zaista obiman. Međutim, Vijeće ne može da zanemari činjenicu da je većina tog materijala optuženom objelodanjena 21. decembra 2010. i da je, prema tome, u njegovom posjedu bila gotovo godina dana. Vijeće ima u vidu tempo kojim se generalno odvijalo suđenje, posebno nakon ljetne pauze u radu Suda.⁴⁵ Po mišljenju Vijeća, optuženi nije pokazao valjan razlog za to što je odabrao da objelodanjeni materijal gotovo godinu dana drži na strani i da ga ne pregleda.

19. Vijeće ima razumijevanja za optuženog zbog tereta koji mu je nametnut činjenicom da mu je tužilaštvo ranije sa zakašnjenjem objelodanjivalo velike količine materijala i to je i razlog iz kojeg je bilo odlučilo da u periodu od marta do maja 2011. postupak odgodi na ukupno devet sedmica.⁴⁶ Shodno tome, ne ulazeći u to kako optuženi i njegov tim odbrane koriste svoje vrijeme i kako interno raspoređuju svoja sredstva, Vijeće smatra da je optuženi imao i više nego dovoljno prilike da, barem djelimično, pregleda objelodanjeni materijal. Budući da je optuženi odabrao da sam sebe zastupa, na njemu je da upravlja svojim postupkom i sredstvima koja su mu dodijeljena. Vijeće smatra da je za žaljenje to što se optuženi u prilog svojim zahtjevima i dalje poziva na ograničena sredstva kao prepreku za tekuće pripreme za suđenje.⁴⁷ Osim toga, optuženi je godinama svjestan približnog redoslijeda kojim tužilaštvo namjerava da izvodi svoje dokaze⁴⁸ i mjesecima zna za približan redoslijed kojim ono namjerava da poziva svoje svjedoke.⁴⁹ S obzirom na to, optuženi i njegov tim morali su, po mišljenju Vijeća, imati

⁴² Odluka o četvrtom odgađanju, par. 9, 11.

⁴³ Odluka o četvrtom odgađanju, par. 11.

⁴⁴ Odluka o četvrtom odgađanju, par. 12, 14.

⁴⁵ Vijeće ima u vidu i pauzu od sedmicu dana koja je, na zahtjev optuženog, odobrena u oktobru.

⁴⁶ V. Odluka o četvrtom odgađanju; Odluka o petom odgađanju; Odluka o šestom odgađanju.

⁴⁷ V. Odluka po zahtjevu optuženog za izuzimanje svjedočenja Aernouta Van Lyndena, 17. maj 2010., par. 6; Nalog o rasporedu, 27. maj 2010., par. 5; Odluka po drugom podnesku optuženog u vezi s rasporedom, 23. septembar 2010., par. 8–9. V. takođe Odluka po zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaza osam vještaka na osnovu pravila 92*bis* i 94*bis*, 9. novembar 2009., par. 20.

⁴⁸ V., između ostalog, konferencija na osnovu pravila 65*ter*, T. 156 (17. avgust 2009.).

⁴⁹ V. provizorni spisak svjedoka koji je tužilaštvo dostavilo 23. avgusta 2011. i iz kojeg se vidi redoslijed pozivanja preostalih svjedoka u njegovom dokaznom postupku. V. takođe Podnesak tužilaštva s rasporedom svjedoka za

Prijevod

dovoljno vremena i biti u dovoljnoj mjeri obaviješteni o stanju stvari da bi mogli da se organizuju, odrede prioritete i pregledaju relevantne dijelove objelodanjenog materijala tako da mogu da utvrde da li neke od tih dokumenata treba da uklope u svoje tekuće pripreme za suđenje.

20. Osim na argumentima vezanim za objelodanjeni materijal, optuženi svoj zahtjev zasniva i na dodatnom materijalu koji, kao što je rečeno gore u tekstu, obuhvata "stotine dodatnih dokumenata vezanih za Srebrenicu" koji su mu objelodanjeni u martu 2011., kao i hiljade stranica transkripata iz predmeta *Tolimir*, koji su mu objelodanjivani kontinuirano tokom proteklih godinu dana.⁵⁰ U prilog svom zahtjevu, optuženi se poziva i na činjenicu da još nije dobio pristup dokaznim predmetima iz predmeta *Tolimir*, o čemu je bilo riječi gore u tekstu.⁵¹

21. Vijeće najprije napominje da optuženi nije iznio nikakve pojedinosti u vezi s dodatnim materijalom, osim što je rekao da dio objelodanjenih dokumenata čine transkripti iz predmeta *Tolimir*. Vijeće je pregledalo izvještaje o objelodanjivanju koje je tužilaštvo podnijelo u proteklih godinu dana i napominje da u tu kategoriju spada najmanje 60 dokaza.⁵² Vijeće smatra da je to kontinuirano objelodanjivanje transkripata razumno i predvidljivo, budući da proističe iz predmeta u kojem je suđenje u toku. Što se tiče preostalih dokaznih predmeta iz predmeta *Tolimir*, Vijeće je zabrinuto zbog podatka da optuženom još nije dostavljen relevantni povjerljivi materijal, iako mu je pristup tom materijalu odobren još 2009.⁵³ Uprkos tome, Vijeće od optuženog očekuje da sredstva može rasporediti tako da kontinuirano pregleda materijal koji proističe iz predmeta u kojima je suđenje u toku. Iz tog razloga, Vijeće se, nakon što je sada od tužilaštva dobilo podatak o malom broju povjerljivih dokaznih predmeta iz predmeta *Tolimir* koji optuženom tek treba da budu objelodanjeni a ranije mu nisu bili dostupni na neki drugi

---

novembar i decembar 2011., s javnim Dodatkom A i povjerljivim Dodatkom B, 3. oktobar 2011. (dalje u tekstu: Podnesak od 3. oktobra 2011. s rasporedom svjedoka).

⁵⁰ Zahtjev, par. 2.

⁵¹ V. par. 10 gore u tekstu.

⁵² V. Periodični izvještaj tužilaštva o objelodanjivanju s povjerljivim dodacima A, B i C, 15. mart 2011.; Periodični izvještaj tužilaštva o objelodanjivanju s povjerljivim dodacima A, B i C, 15. april 2011.; Periodični izvještaj tužilaštva o objelodanjivanju s povjerljivim dodacima A, B i C, 13. maj 2011.; Periodični izvještaj tužilaštva o objelodanjivanju s povjerljivim dodacima A, B i C, 15. juni 2011.; Periodični izvještaj tužilaštva o objelodanjivanju s povjerljivim dodacima A, B i C, 15. juli 2011.; Periodični izvještaj tužilaštva o objelodanjivanju s povjerljivim dodacima A, B i C, 15. avgust 2011.; Periodični izvještaj tužilaštva o objelodanjivanju s povjerljivim dodacima A, B i C, 15. septembar 2011.; Periodični izvještaj tužilaštva o objelodanjivanju s povjerljivim dodacima A, B i C, 17. oktobar 2011.; Periodični izvještaj tužilaštva o objelodanjivanju s povjerljivim dodacima A, B i C, 15. novembar 2011.

⁵³ Vijeće ima u vidu da su, nakon donošenja Odluke o pristupu u predmetu *Tolimir*, tužilaštvu trebale dvije godine da podnese obavještenje o pridržavanju te odluke i da je Sekretarijatu, nakon što je primio obavještenje tužilaštva, trebalo još gotovo mjesec dana da optuženom omogući pristup svom povjerljivom materijalu tužilaštva iz tog predmeta; Obavještenje u vezi s pristupom. Međutim, kao što je rečeno gore u tekstu, optuženi je na druge načine već dobio pristup većini povjerljivih dokaznih predmeta iz predmeta *Tolimir* i svega mu dva povjerljiva dokazna predmeta tužilaštva tek trebaju biti dostavljena.

način, nije uvjerilo da kontinuirano objelodanjivanje transkripata iz predmeta *Tolimir* ili buduće objelodanjivanje drugog materijala iz tog predmeta opravdava bilo kakvo odgađanje postupka.

22. Što se tiče ostatka dodatnog materijala, tj. "stotin[a] dodatnih dokumenata vezanih za Srebrenicu" koji su optuženom, kako tvrdi, objelodanjivani kontinuirano tokom čitave godine, Vijeće napominje da optuženi s tim u vezi nije naveo nikakve podatke i da, stoga, nije pokazao da to objelodanjivanje opravdava bilo kakvo odgađanje postupka.

23. Kao i u svim ranijim slučajevima, Vijeće je prilikom odlučivanja o tome da li da odobri vanrednu mjeru odgađanja postupka moralo da uzme u obzir razne faktore. U ovom slučaju, s obzirom na to da optuženi nije pokazao valjan razlog koji opravdava odobravanje odgode i s obzirom na prekid toka glavnog pretresa koji bi izazvala jednomjesečna odgoda prije početka komponente dokaznog postupka koja se odnosi na Srebrenicu, Vijeće se nije uvjerilo da je u interesu pravde da odobri zahtjev optuženog.

24. Uprkos tome, Vijeće apeluje na tužilaštvo da optuženom čim prije dostavi sav relevantan materijal vezan za svoje preostale svjedoke, uključujući tačan redoslijed kojim namjerava da ih pozove,⁵⁴ i da ga obavijesti o dokumentima koje namjerava da koristi s tim svjedocima kako bi on svoje napore mogao da usredsredi na te svjedoke i na materijal koji je za njih relevantan.

IV. Dispozitiv

25. Shodno tome, Vijeće, na osnovu članova 20(1) i 21(4)(c) Statuta i pravila 54 Pravilnika, ovim **ODBIJA** Zahtjev.

---

⁵⁴ Na primjer, svjedok Johannes Rutten je naveden u Podnesku od 3. oktobra 2011. s rasporedom svjedoka, ali njegovo ime se ne nalazi u "Podnesku tužilaštva s rasporedom svjedoka i spiskom dokaznih predmeta za novembar 2011.", podnesenom 20. oktobra 2011., niti u "Obavještenju tužilaštva o promjeni u rasporedu svjedoka za novembar 2011., s Dodatkom A", podnesenom 8. novembra 2011. Međutim, on je zatim uključen u "Obavještenje tužilaštva o spisku svjedoka za sedmicu koja počinje 21. novembra 2011., s Dodatkom A", podneseno 17. novembra 2011., kao jedan od svjedoka koji će svjedočiti u periodu od 22. do 24. novembra 2011., za što, kako se čini, tužilaštvo nije dalo nikakvo objašnjenje.

Sastavljeno na engleskom i francuskom, pri čemu je mjerodavna verzija na engleskom jeziku.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 22. novembra 2011.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]